

port. *acaramular*— que faria possible l'explicació merament romànica del verb. Cal reconèixer que l'àrea del mot català no és pas de les que encoratgen a una hipòtesi de substrat indoeuropeu: fermesa màxima a les Balears i País Valencià, absència en el Nord del Principat, el Rosselló i Occitània. I sobretot la gran anticipació de la forma verbal sobre el substantiu, dóna forta versemblança a la combinació verbal CŪMŪLARE × *COROLLIARE: la combinació d'aquests dos sinònims, abans de l'accent, en un tipus esquemàtic CORO-MO-LLIARE es presenta molt convincent.⁹

Tinguem en compte que el mot català descendent de CORŪLLA 'coronament' es documenta, amb el sentit de 'caramull, curulladura', des dels orígens: «que negú teuler o teulera no gaus metre, en cascú sostre de son forn, sinó 500 cayrós, ni gaus fer corola ad alcú forn en guisa que-y pogués més obra caber», *Ordinacions de la Batllia de Perpinyà*, any 1284 (RLR IV, 362). Si *caramull* vol dir 'turonet, cim' en tants punts com hem vist del País Val. i de les Illes, també existeix *kuròla* amb el mateix sentit, que he recollit com a nom de diverses moletes i tossalets a les Denes del terme de Morella (*Curolla del Mòll*, en la Dena d'aquest nom i d'altres, 1961). El cat. central *curullar* 'omplir a caramull, deixar ple, curull' deu resultar d'una evolució fonètica ben planera d'aquell *COROLLIARE (si fa no fa com *mullar* de MOLLIARE).

Si la zona pàtria del mot en català fou la mossàrab, la fonètica d'aquest mot es pot acabar d'explicar per trets d'aquest llenguatge: així potser la manca de síncope de la -o- interna en *coromullar*, -mull, i el caràcter de la -ll- o -ll- que no és -yl- (> -y-) en la pronúncia balear, per més que correspongui a -LLI- de *COROLLIARE (cf. la pronúncia de *Mallorca* i *Sóller* *SULIAR i veg. *EntreDL* I, 47). Pel que fa al mossàr. granadí *qorqomul*, podem veure-hi una diferent forma de combinació dels dos sumands (COROLLIARE i CUMULARE > COR-CUMULARE o COR-CUM-OLLIARE).

DERIV. (veg. supra): *Caramullar*; *acaramullar*; *en-caramullar*. *Caramuller*. *Caramullet*.

¹ Com que Fabra i Costa no es coneixien aquell s'hagué de servir de la intercessió de Mn. Alcover (veg. la correspondència Fabra-Alcover publicada fa poc). — ² De fet el mateix DAg. només el registra en el tortosí Vicenç Garcia («la casa té rica y plena, / los cófrens a *curumull*», Vallfogona, 85) i en la *Rondalla de rondalles* («ple de troços de llomillo a *coromull*») del valencià Carles Ros. Aquest en el seu diccionari valencià de 1764 (copiat per Sanelo i Lamarca) només porta «*coromull*: colmo» (p. 71). — ³ *ThPu.*, 326. Com que una forma *cumurull* (*lo cumulí* o —, embutir o recalcar —) la imprimeix a continuació immediata no li hem de donar importància, prenent-la per una forma teal, que deu ser un mer error tipogràfic. No sé si és autèntica o també errada tipogràfica *curumat* en «els que primer arriben a Castelló són els carros *curumats*; és el més bonic i el més típic», Soler Godes («El Camí», 1-ix-34). Es més probable que hagi tingut una realitat lingüística el «*corumellar* la

mesura: cumulo, -as» del dicc. de Busa-Nebrija de 1507 (B1), que s'explica en la posició pretònica del verb com a dissimilació vocàlica (d'on estès al substantiu «*corumell de mesura*: auctarium, cumulus»). Com que aquesta és l'època de l'apogeu de la influència lingüística catalana a Sardenya, trobo versemblant que d'aquesta variant catalana es prengué llavors un sard *coromeddu*, -*rumeddu*, «garzuolo, cima, pipita delle piante, tenerume» que asenyalava MLWagner en *Arch. Stor. Sdo.* III, 398. Potser també va amb això el gascò comenger «*acouloumarà*: combler» (Dupleich, *Patois de St. Gaudens*). — ⁴ Copio les del DFiguera (1840), que ens dóna gran varietat d'usos fraseològics: «*caramull*: agregat de coses, montón; — *de pedres*: pedrisco; *de bales*: baleria; *llarg*, majorment *de blat*: pez; *de posts*: tablazón; *de paya damunt era*: balaguero; *de licor gelat*: copete; *de mesura*, v. gr. barcellona: colmo; *de trastos veys*: trastería; *de terra que l'aygo ha acaramullada*; *a caramull adv.*, parlant de mesurar: a colmo», «*acaramullar-se* la gent: agolparse; *acaramullar*: fer caramull de coses y mesclarles confusament: *ses garbes dins es camp, es gra damunt s'era*.» — ⁵ «Tot este *cormulló* 'tossalet' Albocàsser; «hi ha un *karamúl* de monte que en diuen *El Castellet*», cim cònic de 30 m. d'alt., 3º 05' × 39º 08', en el Realenc d'Alzira; «aquell *caramullet* que es veu allà», Llutxent; «la Fonteta de la Cuta és dalt d'un *caramull*», Castellonet de la Conquista; d'altres a Nàquera, Dénia, Fondó de les Neus, etc. — ⁶ De CULMEN degué haver-hi descendència en el sentit de 'curull, caramull' en provençal: «perqué vous plais qu'ansin la noume, / de mi desir èro lou *coume*, / èro Esterello!» = «c'était le comble», *Calendau* IV, 64.2; «An! déjà s'entrevei dins l'iero / lou *camelum* de la paicro» = «le comble de la meule de paille», *Mireio* I, 16.2. Potser també prové de CULMEN un mot +*grum* 'cim, turó', que Mn. Julià Pascual llegeix en un doc. d'afrontacions de Pi de Conflent de l'any 1562 «serra serrajant arribaren a unes rochas --- e continuant serra serrajant, y tirant de *grum* a *grum*, línea batent fins al *grum* o altura sobre la coma de Ratanegada e --- arribaren a un *grum* o altura molt alt desús de Plañès --- y al capdamunt de la Coma de l'Orri ---»; més probable és que vingui de *grumus* 'pilotej de terra'. Però encara que *grum* i *grumoll* altrament són el mateix, i aquest ja sona prop de *caramull*, no crec que n'hàgim de fer gran cas. — ⁷ *Aştau kakúbbah pythivyás* «the seven peaks of the earth», *Rig-Veda* I, xxxv, 8.1. — ⁸ «Aunque no fueran (las uvas) ros-caderos enteros, con *caramullo* y todo», *Cuentos Baturros* IV, 81. — ⁹ Ens reforça en la convicció de la gènesi verbal una forma *cormullir* en lloc de *caramullar* que el DAg. cita en un text segons sembla mallorquí: «al partir carregant tant quan se'n pot *cormullir*». Sembla tractar-se de la «*Palinòdia* de Febronio en la al·locució de Pio VI al concilio celebrado en 1778», opuscle publicat a Palma l'any 1814 (JqMBover, *BiEscr.Bal.* II, 664, n.º 476).